

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-1799053

25/11/2021

Konu : GÖRÜŞ ((Belediyelerin Farklı Tarifelerde Vergi ve Harç Tahsilatı Hk.))

..... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne)

İlgi: 20.09.2021 tarihli ve 1729897 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) destekli süt hayvancılığı tesislerine ilişkin olarak ..... ili içerisinde bulunan belediyelere yapılan yapı ruhsatı başvurularında belediyelerin birbirinden farklı vergi, harç ve ücret uyguladıkları belirtilerek konu hakkında Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 2709 sayılı Anayasamızın “Vergi ödevi” başlıklı 73 üncü maddesinde “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.” hükmü,

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun bina inşaat harçlarını düzenleyen ek madde 1’de “***Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (ilave ve tadiller dahil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında Ek Madde 6’da yer alan tarifede gösterilen nispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabidir.***

...” hükmü, ek madde 2’de “***Aşağıdaki bina inşaatları bina inşaat harcından müstesnadır.***

...
c) (Değişik: 1/6/2007-5679/1 md.) Her türlü fabrika, değirmen, sınai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatı ile sera ve benzeri örtü altı tarım yapılan tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınağı ile yemlik gibi yapı ve tesis inşaatı,

...” hükmü,

“İmar ile ilgili harçlar” başlıklı 80 inci maddesinde, “İmar mevzuatı gereğince aşağıda belirtilen harçlar belediyece tahsil olunur.

a) ***Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde İmar Kanununa göre ilk kez yapılan veya istek üzerine gerçekleştirilen müteakip parselasyon işlemleri "Parselasyon Harcına" (teşvik belgesini haiz organize sanayi bölgeleri hariç olmak üzere),***

b) ***Verilecek ifraz ve tevhit kararları "İfraz ve Tevhit Harcına",***

c) ***Proje tasdik işlemleri "Plan ve Proje Tasdik Harcına",***

d) ***Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına",***

e) (Mülga: 21/1/1982 - 2589/5 md.)

f) ***Yapı kullanma izni verilmesi işleri "Yapı Kullanma İzni Harcına" tabidir.***

(Değişik: 18/5/1987 - 3365/2 md.) **Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında inşa edilen yapı ve tesisler, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında inşa edilecek sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler, ahır, samanlık, kümes ve hayvan barınakları ile yemlik gibi yapı ve tesisler 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca alınacak ücretler ile Bina İnşaat Harcı dahil yukarıda sayılan Harçlardan müstesnadır.**

Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi ve Küçük Sanat Sitelerinde yapılan Yapı ve Tesisler Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcından müstesnadır.” hükmü yer almakta olup söz konusu Kanun’un 84 üncü maddesinde de imarla ilgili harçların en az ve en çok tutarları belirtilmiştir.

2464 sayılı Kanun’un 86-94 üncü maddelerinde, yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma paylarına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, Kanun’un 90 ıncı maddesinde, *“Yol harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalana gayrimenkul sahipleri arasında ve 89 uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir. Şu kadarki ibadet yerleri hakkında harcamalara katılma payı tahakkuku yapılmaz.”* hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 07/05/2005 tarihli ve 25808 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 13/04/2005 tarihli ve 2005/8730 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Kararda 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 65, 74, 77, 84 ve ek 6 ncı maddelerindeki maktu harç tarifelerinin, belediye grupları itibarıyla ticaret ve konutlar için belirlenmiş olup 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 95 inci maddesi gereğince de belediye grupları 16/09/2011 tarihli ve 28056 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 2011/1) ile tespit edilmiştir.

2464 sayılı Kanun’un *“Vergi ve harç tarifelerinin tespiti”* başlıklı 96 ncı maddesinde **“Cumhurbaşkanı, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit eder.**

Ancak, bu Kanununun 15 inci maddesinde, 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56 ncı maddesinde, 60 ıncı maddesinde ve 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edilir. Tespit edilen bu tutarlar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu şekilde hesaplanan miktar ve tutarların, virgülden sonraki iki hanesi dikkate alınarak uygulanır. Şu kadar ki, bu miktar ve tutarlar ilgili tarifeler için belirlenen en çok tutarı aşamaz. Bu uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

...
C) (Ek: 4/12/1985 - 3239/124 md.) **Cumhurbaşkanı bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye ve 21 inci maddede yazılı Eğlence Vergisi nispetlerini birlikte veya ayrı ayrı bir katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.**” hükmü,

Geçici 7 nci maddesinde, *“2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan; bu Kanununun 15 inci maddesinde, 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56 ncı maddesinde, 60 ıncı maddesinde ve 84 üncü maddesinin birinci*

fikrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanunun 96 ncı maddesinin (A) fıkrasının ikinci paragrafı gereğince Cumhurbaşkanınca tespit edilecek karar yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edilir.” hükmü bulunmaktadır.

Aynı Kanun’un “Ücrete tabi işler” başlıklı 97 nci maddesinde; “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye’ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.” hükmü çerçevesinde belediye meclislerince tarifeler belirlenmektedir.

Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinde (Seri No: 31) “Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmakla beraber, ücretlerin hizmetten faydalananlardan yapılan hizmetin maliyeti göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak tespit edilmesi gerekmektedir.” denilerek belediye meclislerince tarife belirlenirken göz önünde bulundurulması gereken hususlar düzenlemiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde;

1. Vergi, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla düzenleneceği, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisinin Cumhurbaşkanınca kullanılacağı,

2. 2464 sayılı Kanun’da en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit etme yetkisinin Cumhurbaşkanına ait olduğu, ancak;

a) 2005/8730 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belediye grupları itibarıyla ticaret ve konutlar için belirlenen 2464 sayılı Kanun’un 65, 74, 77, 84 ve ek 6 ncı maddelerindeki maktu harç tarifelerinin,16/09/2011 tarihli Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinde (Seri No: 2011/1) belirtilen belediye grupları itibarıyla uygulanacağı,

b) 2464 sayılı Kanun’un 15, 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (III) numaralı bendinde, 56, 60 ve 84 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan maktu vergi ve harç tarifeleri, Kanun’da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak ilgili belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edileceği, Cumhurbaşkanınca bu konuda karar alıncaya kadar 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince tespit edilen maktu vergi ve harç tarifelerinin uygulanmaya devam edileceği,

3. Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatının (ilave ve tadiller dahil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında, Ek Madde 6’da yer alan tarifede gösterilen nispet ve hadlerde bina inşaat harcına tabi olduğu; Ek 2 nci maddesinin (c) fıkrasına göre, her türlü fabrika, değirmen, sımai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatı ile sera ve benzeri örtü altı tarım yapılan tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınağı ile yemlik gibi yapı ve tesis inşaatının bina inşaat harcından müstesna olduğu,

4. İmar mevzuatı gereğince belediyelerce tahsil edilecek harçların; "parselasyon harcı", "ifraz ve tevhit harcı", "plan ve proje tasdik harcı", "zemin açma izni ve toprak hafriyatı harcı" ve "yapı kullanma izni harcı" olduğu; yatırım teşvik belgesi kapsamında inşa edilen yapı ve tesisler, 7269 sayılı Kanun uyarınca yapılan yapı ve tesisler, sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınakları ile yemlik gibi yapı ve tesisler, organize sanayi bölgeleri ile sanayi ve küçük sanat sitelerinde yapılan yapı ve tesislerin, imarla ilgili harçlardan müstesna olduğu,

5. Harcamalara katılma payı ile ilgili olarak sadece ibadet yerlerinden harcamalara katılma payı alınmayacağı hususu 2464 sayılı Kanunda düzenlenmiş olup bunun dışında harcamalara katılma payı konusuna giren harcamalardan harcamalara katılma payının tahsil edilmesi gerektiği,

6. Belediyelerin meri mevzuatta harç veya katılma payına konu olmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri hizmetler için ücret belirleyebileceği ve uygulanacak ücret tarifelerini belirleme yetkisinin belediye meclisine ait olduğu, bununla birlikte ücret tarifelerinin belirlenmesinde hizmetin maliyeti göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak tespit edilmesinin gerektiği,

Sonuç olarak 2464 sayılı Kanun kapsamındaki bazı maktu vergi ve harç miktarları, belediye grupları itibariyle kanunda belirtilen en az ve en çok tutarları çerçevesinde Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmiş olup bazı vergi ve harçların ise 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince tespit edilen tutarlar üzerinden alınmaya devam edilmesi nedeniyle belediyelerin farklı gruplar içerisinde yer alması veya 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince farklı tarifelerin belirlenmesi nedeniyle farklı harç ve ücretlerin tahakkukunun söz konusu olduğu, ancak bu vergi ve harçların yukarıda belirtilen usul çerçevesinde alınması gerektiği, ücretlerin ise ilgilinin talebine ve hizmetin maliyeti esas alınarak adalet, eşitlik ve genellik ilkelerine uygun olarak tespit edilmesinin gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim

Bakan a.
Genel Müdür